

**Formand Ole Karmsteen's beretning
ved Sjællandske Familielandbrugs
generalforsamling den 6. marts 2018**

Landmandsliv 2018

2018 blev året hvor vores klima for alvor kom på dagsordenen. Den ekstremt tørre og varme sommer, satte enormt samfundsmæssigt fokus den globale opvarmning. Dette emne vil ganske sikkert komme til at fylde meget i den valgkamp, som så småt er ved at komme igang.

Den største betydning, som sommerens vejr har fået, er dog hjemme hos de enkelte landmandsfamilier. Det var enormt frustrerende, at se afgrøderne blive svedet af i den bagende sol, mens metrologerne ustandseligt skubbede udsigten til regn 2 uger frem i tiden.

Nogle enkelte var så heldige, at de fik en god regnbyge, eller at deres marker lå tæt på en svalende kyst. De fik faktisk nogle fornuftige udbytter, og da afgrødepriserne steg betydeligt, har de kun grund til tilfredshed med årets høst. Men for det store flertal, blev høstudbytterne et sted mellem skidt og katastrofalt. For mange husdyrbrugere, betyder de små udbytter, at der skal indkøbes supplerende foder til høje priser. Det betyder at man rammes dobbelt.

Dertil kommer, at især griseproducenterne, har været ramt af vedvarende lave afregningspriser. De varslede prisstigninger, ser desværre ud til at lade vente på sig. Mælkeprisen var hårdt ramt først på året, men det rettede sig i den sidste del af året. I løbet af året, er det heldigvis lykkedes, at få afviklet det store EU lager af mælkepulver, som var opbygget under Ruslandskrisen samt afviklingen af mælkevotesystemet. Derfor er der håb om, at der vil blæse mildere vinde over de hårdt prøvede mælkebønder. En særlig tak skal lyde til Arla, fordi at man allerede i august indså hvilken vanskelig situation, som deres medlemmer stod i. Derfor valgte de, at melde ud, at man agtede at udbetale hele årets resultat til andelshaverne.

Klimaudfordringer fup eller fakta?

Om sommerens varme og tørre vejr skyldes tilfældigheder, eller er et resultat af menneskets ansvarsløse færden på jord? Det er der mange modstridende meninger om. Personligt tror jeg, at det ene argument, kan være lige så godt som det andet, for fagligheden rækker simpelthen ikke.

Og når fagligheden ikke rækker tager følelserne over. Det er naturligt, og det ser jeg egentligt ikke noget forkert i det. Men det betyder, at faglighed eller ej, så er vi, som forvaltere af vores alle sammens spisekammer, nødt til at forholde os til disse følelsesmæssige kendsgerninger.

Vi har meget at være stolte af

Vi danske landmænd har grund til at være stolte af, at vi allerede har et af verdens mest klimaeffektive landbrug. Det er ikke mindst på grund af vores effektive produktion med et minimalt spild. Men det betyder ikke, at vi bare skal læne os tilbage. Tværtimod, skal vi hele tiden arbejde på at forbedre os. F.eks. er jerseytyrekalve ofte et spildprodukt, som kan udnyttes til smagfulde naturplejere.

Måske skal vi ikke længere brænde diesel af, ved at køre og rode så meget i jorden med vores maskiner, som vi hidtil har gjort. Det er bare et par eksempler på lavthængende frugter.

Der er dog også nogle dilemmaer. F.eks. opnår vi nok ikke den bedste dyrevelfærd i en indendørs højeffektiv husdyrproduktion, og måske vil behovet for at bruge kemikalier i markerne stige, når vi

stopper med at pløje. Uberørt skov, hvor udgåede træer får lov at ligge og rådne er godt for fugle og insekter, men skidt for klimaet. Det er bare nogle få eksempler på dilemmaer.

Helt omvendt forholder det sig, hvis man reserverede tilladelser til solceller, så vandindvindingsområder for drikkevand fik fortrinsstilling. Så kunne man på samme tid få grøn energi, og sikre rent grundvand. Det ville være ren win-win.

Der er en masse eksempler på mergelgrave, jorddiger og markskel, der ligger uhensigtsmæssigt for rationel, og dermed ressourcevenlig markdrift. Lad os få lov til at flytte dem, mod at der udarbejdes en naturplan, som tilgodeser natur, diversitet og landskabsværdier. Så kunne vi på samme tid både gavne klima og natur. Den slags eksempler skal vi have nogle flere af.

Landbrugspakken igen, igen

Landbrugspakken, som blev vedtaget af et snævert flertal i folketinget for et par år siden, har de sidste uger været genstand for en meget voldsom kritik. Som almindelig bondemand, er det lidt svært at forstå den megen virak. Jeg synes, at vi har gjort det vi skulle, og endda gødet mindre, end det vi havde lov til. Men det er som med klimadiskussionen. Det er svært at sætte sig ind i, og der er mange modstridende meninger. Så har fagligheden svære kår, og følelserne tager over. Det må vi indrette os efter, hvis vi vil være her, og det vil vi, --- altså være her. Jeg siger blot som landmanden i L&Fs nye omdømmekampagne. **"Jeg gør bare mit bedste, og så er det jo dejligt, at der er nogen der kan lide det vi laver, ude i verden"**

Det store valgår

Der er en ting, som vi kan vide med sikkerhed, om det år vi nu er kommet ind i. Det bliver et valgår. Valget til EU parlamentet er fastsat til den 26. maj. Det bliver det nyvalgte parlament, der skal tage stilling til den næste landbrugsreform, samt få EU videre efter Brexit kaosset. Der er derfor så vigtigt, som aldrig før, at tage stilling, og møde op at stemme.

Der kommer også et folketingsvalg, og der er denne gang ekstra mange partier, at vælge imellem. Faktisk kan jeg ikke huske, at der før har været så mange. Jeg vil ikke anbefale eller advare mod nogle af dem. Faktisk tror jeg, at de alle vil landbruget det bedste, ud fra hver deres udgangspunkt. Det er bare ikke det samme landbrug, som de drømmer om at se i fremtiden. Jeg håber, at I vil blande jer i debatten, og forsøge at øve indflydelse, uanset hvor I befinder jer i det politiske landskab. Husk at politikere laver også seriøse beslutninger, som betyder noget for dig. Det drejer sig ikke altid blot om kønsneutrale trafiklys.

Vi bliver alle sammen ældre og hvad så?

Landbruget har en stor udfordring med generationsskifte. Når vi taler generationsskifte i landbruget, tænkes der i første omgang på ejerskifte. Det er imidlertid ikke hele problemet, for også blandt medarbejderne er alderen høj. Faktisk så høj, at det rækker til en andenplads, kun overgået af ejendomshandlere. Vi har en kæmpe opgave i, at gøre os lækre for yngre mennesker på alle niveauer, så vi kan rekruttere nye, og fastholde dem vi har.

Når vi vender os mod vor egen butik "Sjællandske Familielandbrug", så mærker vi også mangelen på unge mennesker. Da gennemsnitsalderen er høj, med en deraf følgende stor "naturlig afgang", og der ikke kommer ret mange unge til, så daler medlemstallet. Det står derfor klart, at der skal ske noget meget snart. Derfor har vi en lille workshop her efter generalforsamlingen, hvor vi håber, at I kan give bestyrelsen ny inspiration. Antallet af helt små landbrug holder sig heldigvis relativt konstant, så jeg tror på, at det kan være vores chance.

Jeg vil ikke foregribe den snak, vi skal have senere i aften, men dog vil jeg sige at et moderat kontingent, gode medlemstilbud, samt en rummelig og åben tilgang til politik er vigtig.

Samarbejde giver styrke

Vort samarbejde med Gefion på det regionalpolitiske område fungerer upåklageligt. Vi indgiver sammen med Gefion diverse høringsvar. Det hænder dog at vi siger nej tak til være medunderskrivere eller at vi indgiver vort eget hørings svar

Gefion har blandt andet arbejdet med..

For mange vandløb med i vandplanerne

Alt for mange vandløb står til at blive omfattet af vandplanerne. Det vil betyde urealistiske miljømål og forkerte indsatser.

Efter vores opfattelse vurderes vandløbenes naturpotentiale i vandområdeplanerne konsekvent for højt, mens indsatsen, der skal gøres, tilsvarende vurderes for lavt. Det vil betyde, at alt for mange vandløb vil skulle omfattes af vandplanerne. Dermed vil Danmark forpligte sig til helt urealistiske miljømål på flere tusind kilometer vandløb. Til stor skade for både landbrug og samfund.

Derfor har Landboforeningen Gefion sammen med DLS og andre fået lavet en rapport hos miljøkonsulentvirksomheden Envidan, der belyser konsekvenserne af vandplanerne.

Rapporten har 3 væsentlige konklusioner:

- Vi skal inddele vandløbene i typer alt efter graden af modificering dvs. påvirkning af mennesker.
- Vi har fået bekræftet, at der er sammenhæng mellem flere miljømål, øget indsatsbehov og konsekvenser for afvanding.
- Det er nødvendigt at kende tilstanden i vandløbene inden der sættes indsatser i gang.

Vi skal bruge rapporten til at sikre realistiske miljømål på vores vandløb, så vi undgår indsatser, som får store konsekvenser for afvandingen af landmændenes marker. Med analysen står vi fagligt stærkt, når vi skal diskutere hvilke vandløb, der kan tages ud af vandplanerne.

MF'ere på gårdbesøg

I 2018 har Gefion haft flere MF'ere på gårdbesøg, hvor de kan se og opleve landbruget og få en uforpligtigende snak om, hvilke udfordringer og muligheder der er i landbruget.

På besøgene får folketingsmedlemmerne et godt indblik i et erhverv, som de måske kun kender fra fjernsynet. Og samtidig får en vi en god og uforpligtigende snak om, hvad de kan gøre for at skabe bedre vilkår for erhvervet.

Spildevand fra byen forurener vandløbene

Gefion gennemførte i sommerens tørke en undersøgelse af spildevands påvirkning på miljøet i vandløb og i kystvande, resultaterne herfra kan du læse herunder.

Analysen skal bruges til at sikre realistiske miljømål på vores vandløb, så vi undgår indsatser som får store konsekvenser for afvandingen af landmændenes marker. Med analysen står vi fagligt stærkt når vi skal diskutere hvilke vandløb, der kan tages ud af vandplanerne.

Gefions analyse dokumenterer, at spildevandet fra rensningsanlægget i Slagelse øger koncentrationen af organisk stof i Tude Å, og at koncentrationen af organisk stof er så høj, at den kan hindre målopfyldelsen for faunaindekset i Tude Å.

Principalsag om BNBO direkte i Landsretten

Sammen med blandt andet Landbrug & Fødevarer har Gefion rejst en principalsag fordi Egedal kommune har udstedt påbud mod brug af pesticider på et grundlag, som vi finder ganske udokumenteret. Sagen handler om de såkaldte BoringsnæreBeskyttelsesOmråder (BNBO).

Man har aldrig tidligere og på så spinkelt et grundlag brugt den bestemmelse i miljøbeskyttelsesloven, som Egedal Kommune har brugt, da de udstedte påbud mod brug af pesticider. Derfor er det nødvendigt at afprøve sagen.

Sagen går direkte i Landsretten, fordi den er principiel.

Et samlet landbrug mod Baltic Pipe

I 2018 blev det klart, at der skal graves en gasledning ned på tværs af landet. Sammen med en række andre foreninger gik Gefion ind i arbejdet for at prøve at sikre lodsejerne bedre vilkår – det skal ikke mindst ses i lyset af, at der ikke er en landsaftale på området som kan sætte rammerne for de vilkår, som ledningen kan ligge under.

Derfor har vi påbegyndt en dialog med Energinet om de vilkår ledningen kan lægges under fordi vi har et stærkere mandat, hvis lodsejerne står sammen på tværs af hele landet.

VKST

Vi køber vor administration og sekretærbistand hos rådgivningselskabet VKST, og det fungerer til vor fulde tilfredshed, ligesom vi varmt anbefaler rådgivningen til vores medlemmer. I 2018 har rådgivningen givet et overskud, som muliggør en beskeden rabat til dem, der er medlemmer af DLS, Gefion eller Sjællandske Familielandbrug.

Landbrug & Fødevarer

Som medlem af Sjællandske Familielandbrug er du også medlem af Landbrug & Fødevarer. Medarbejderne på Axelborg, og på SEGES, gør et stort og engageret arbejde for os landmænd. Senest er de kommet på hårdt arbejde i forbindelse med kritikken af landbrugspakken. På bordene ligger der en oversigt over de vigtigste politiske resultater, samt en oversigt over de rabatordninger som du, som medlem, har adgang til.

Igennem Familielandbrugssektionen, som vi er en del af, gøres der et utrætteligt arbejde for at gøre betingelserne for de mindre landbrug så gunstige som muligt.

Til slut vil jeg takke vores samarbejdspartnere samt vores medlemmer for opbakningen igennem året.